

Gagarine

Sammen Diana og Houssam med vennene sine forsøker Youri Youri å forhindre ødeleggelsen av det byggverket han anser som sitt «romskip». Verdensromreferansene er mange, for filmen trekker tross alt paralleller til navnet bak Gagarine-bygget: Den kjente kosmonauten Yuri Gagarin.

Gagarine er en introspektiv og drømmende filmfortelling som viser hvor lett man kan dømme både folk og samfunn ut i fra bygningene de lever i.

Se filmens trailer [her](#).

EGNETHET I SKOLEN

Gagarine har fått aldersgrense 9 år. Medietilsynets begrunnelse for denne aldersgrensen er at filmen inneholder "partier med urovekkende stemning og enkelte scener med faretruende situasjoner." Den kan derfor vises i fjerdeklasse. Imidlertid, i skolesammenheng, med tanke på filmens formspråk, tematikk og formidlingsform, egner nok filmen seg best på 6.-9. alderstrinn.

Filmen kategoriseres i sjangeren drama, og varer i 1 time og 38 minutter.

Det faglige arbeidet knyttet til en visning av Gagarine vil kunne bidra til å nå flere av lærerplanens kompetansemål, ikke minst i fagene norsk (språk/kommunikasjon), KRLE (etikk/moral), samfunnsfag (samfunnskunnskap), fransk (siden filmens tale er på fransk) og naturfag (mennesket i verdensrommet/vitenskap). Den nye læreplanen, Fagfornyelsen, fremhever tre tverrfaglige temaer som fortjener mye plass i skolen: Bærekraftig utvikling, demokrati og medborgerskap, samt folkehelse og livsmestring. Filmer som Gagarine vil kunne egne seg til bruk opp alle disse temaene.

Les mer om læreplanmål [her](#).

OPPGAVESAMLING

Oppgavene under kommer ikke i en bestemt rekkefølge. Disse kan ulike faglærere og elever selv velge blant for å rette fagutbyttet dit man ønsker. Det er ikke tenkt at det skal jobbes med samtlige oppgaver. Hver enkelt lærer må gjerne, med utgangspunkt i egen elevgruppe, vurdere (og eventuelt korrigere) de ulike oppgavers vanskelighetsnivå og formuleringer. Velg også selv om besvarelsene skal skje skriftlig eller muntlig, og hvorvidt elevene skal jobbe individuelt eller i grupper. Mange av oppgavene passer også godt til klasse-/gruppediskusjon.

Flere av spørsmålene/oppgavene kan nødvendigvis ikke besvares ut fra informasjon fra filmen alene, så å i

Filmstudieark

Forfatter: Per Olav Heimstad

Klassetrinn: [5. - 7. trinn, 8. - 9. trinn, 10. trinn]

Fag: Norsk , Samfunnsfag , Naturfag , Fransk , KRLE-faget

Tema: Barns rettigheter, Byutvikling, Død/sorg, Filosofi og etikk, Fransk, Framtidshåp og drømmer, Identitet, Individ/gruppe, Kulturmøter/-konflikter, Menneskerettigheter, Miljøvern og naturvitenskap, Naturfag, Oppvekst/familie, Vennskap/respekt, Språk og uttryksmåter

Fakta

Originaltittel: Gagarine

Regi: Fanny Liatard, Jérémy Trouilh

Roller: Alseni Bathily, Lyna Khoudri, Jamil McCraven, Finnegan Oldfield

Genre: Drama

Nasjonalitet: Frankrike

Språk: fransk

Lengde: 1 t. 38 min.

Distribusjon: Selmer Media

Produksjonsår: 2020

Aldersgrense: 9 år

Filmplakat:

tillegg gi elevene tilgang til internett og ulike oppslagsverk vil være avgjørende. Langt fra alle spørsmål vil ha klare fasitsvar. Noen av spørsmålene/oppgavene henspiller på mindre fremtredende – men viktige – elementer i handlingen. Det bør derfor ikke være for stor avstand i tid mellom forarbeid, visning og etterarbeid.

A: YOURI OG DE ANDRE

- 1) Skriv ned fem ord som du synes beskriver Youri. Etterpå sammenligner du med hva andre i klassen har skrevet. Forsøk å bli enige om en felles beskrivelse dere mener passer bra.
- 2) Hva får vi vite om Youris familie og fortid? Sitt sammen i grupper og skriv ned punktvis hva kjenner til om livsløpet hans. Etterpå sammenligner dere med hva de andre gruppene i klassen har skrevet.
- 3) Hvilke fremtidsønsker har Youri? Begrunn tankene dine.
- 4) Hvorfor tror du at det er akkurat Youri som er den som blir igjen i Gagarine-bygningen til slutt? Hva er det han har å kjempe for som de andre beboerne ikke har?
- 5) Hva får vi vite om Youris forhold til moren? Kan dette forholdet på noe vis bidra til å forklare hvorfor Youri lever seg så langt inn i kosmonautdrømmen? Snakk sammen om dette i grupper.

- 6) Hva får vi vite om livene til Dianas og Houssam (Youris bestevenner)? Få frem dette ved å lage improviserte rollespill hvor to og to i klassen fremfører en oppdiktet samtale mellom disse to, når de for eksempel en gang som voksne møtes og mimrer den ungdomstiden de hadde sammen.
- 7) I filmen blir vi også kjent med Dali. Han driver med blant annet dophandel. Hva mer får vi vite om han? Snakk sammen i klassen om på hvilke måter Dali bidrar med positive og negative innslag i Youris liv.
- 8) Youri har et godt forhold til kvinnen Fari. Hun, i likhet med mange andre i blokka, har en fortid som flyktning. Hvordan tror du hun ville ha beskrevet det å bo en bygning som Gagarine-bygningen? Begrunn svaret ditt.
- 9) Hva hadde beboerne i Gagarine-bygningen til felles?

B: MENNESKET OG UNIVERSET

- 1) Gagarine-bygget er oppkalt etter Jurij Gagarin. Hvem var han?
- 2) Vi ser at Youri og de andre som bor i Gagarine-bygget overværer en solformørkelse. Hva er en solformørkelse?
- 3) Youri lager en romstasjon inne i blokka han bor i. Her har han anskaffet seg mange ulike ting for å kunne leve avsondret fra resten av verden. Hva er det man trenger for å overleve i verdensrommet? Snakk sammen i grupper, og lag en liste over fem ting som er nødvendig for å være selvberget under en romferd. Etterpå sammenligner dere med hva de andre i klassen har skrevet.
- 4) I filmen ser vi et klipp av den amerikanske romfergen Challenger, som i 1986 eksploderte like etter oppskyting – på direktesendt TV. Bruk internett og se/les mer om denne hendelsen om du vil. Hvorfor er dette klippet tatt med i Gagarine-filmene, tror du?
- 5) I filmen hører vi om hunden Laika. Hva er denne hunden kjent for? Bruk internett om dere ikke vet.

6) Mennesket har alltid vært nysgjerrige på hva som finnes ute i universet. I moderne tider har enkelte land brukt enorme pengesummer på å utforske hva som befinner seg både i solsystemet vårt og enda lengre bort. Hva tror du er årsaken til denne utforskertrangen? Hvilke nytte har vi mennesker av denne kunnskapen? Er resultatene av denne forskningen verdt alle utgiftene, eller burde man ha brukt pengene på andre ting? Diskuter i grupper.

C: ENGASJEMENT, ANSVAR OG OMGIVELSER

- 1) Youri tar et imponerende ansvar for å holde orden på blokka der hvor han bor. Han er på en måte en vaktmester på stedet. Hvorfor tror du han er så opptatt av å vedlikeholde hjemstedet sitt?
- 2) Hvilke ansvar tar du for å holde nærmiljøet ditt ved like? På hvilke måter kan en ungdomsskoleelev utgjøre en forskjell for hvor velholdt et lokalsamfunns er?
- 3) Hva må til for at mennesker i et lokalsamfunn skal få en fellesskapsfølelse? Hva med skolemiljøet ditt? Bærer skolebygget ditt preg av at lærere og elever bryr seg om omgivelsene?
- 4) Bærekraftig utvikling er et viktig tema i skolen. Ofte har man fokus på globale miljøspørsmål, men hva kan barn og unge gjøre lokalt, som kan bidra til at hjemstedet blir et godt sted å bo på i fremtiden? Snakk sammen om dette i klassen.

D: SKRIVEOPPGAVER

1) Dikt: Inspirert av filmen, skriv et dikt som passer til et av følgende tittelforslag:

- Vektløs kosmonaut
- På taket av en blokk
- Alle må ut
- Hvordan har mamma det?
- Vi er naboer med månen
- Kyss i toppen av en kran
- S.O.S.
- Svevende blokk
- ... eller velg din egen tittel.

2) Skildring: Under kan du se en liste med utvalgte scener fra filmen. Velg én av disse og skriv en skildring som beskriver hendelsen slik du tror Youri opplever den. Tenk deg til hva som foregår inne hodet hans. Teksten din trenger ikke å ha mye handling, men konsentrer deg om å beskrive øyeblikket gjennom Youris sanser og følelser. (Bruk tankereferat i stedet for handlingsreferat.) Lag en passende tittel.

- Når han finner brevet fra mora, og han skjønner at hun ikke vil at han skal flytte til henne.
- Når Youri er den siste beboeren igjen i blokka, og han slår hull i veggen til naboeligheten.
- Når Youri klatrer opp i anleggskrana om natta, sammen med Diana, med bind for øynene.
- Når Youri, i filmens slutt, våkner opp på bakken, etter å ha blitt reddet ned fra taket.

E : ORD/SPRÅK/KOMMUNIKASJON

- 1) I filmen sendes det beskjeder til hverandre ved hjelp av morsealfabetet. Hva er morsealfabetet, og i hvilke sammenhenger kan dette være nødvendig/nyttig å kunne?
- 2) I filmen ser vi hovedpersonene ligge på et tak om kvelden; de filosoferer rundt hvorfor romvesener er så aggressive. Diana mener det er fordi de ikke snakker samme språk, så banker de hverandre opp. Kan dette svaret også være en god forklaring på hvorfor det er krig mellom mennesker? Snakk sammen om dette, hvor viktig er kommunikasjon og språk for å unngå vold og krig?
- 3) I filmen snakkes det i hovedsak fransk, men Dianas familiemedlemmer snakker et annet språk. Klarer dere å finne ut hvilket?
- 4) Hva er en kosmonaut? Hva er (den språklige) forskjellen på en kosmonaut og en astronaut?
- 5) Etter at Houssams familie har flyttet, forteller Houssam til Youri at den nye leiligheten er større, men at ingen på det nye stedet snakker sammen. Hva tror du kan være grunnen til at samholdet blant de ulike beboerne i Gagarine-bygningen var så godt?
- 6) Houssam sier at han og Youri vil være blodsbrødre for alltid. Hva betyr ordet blodsbrødre?

F: DIVERSE

- 1) Gagarine-bygningen (Cité Gagarine) var en bygning fra virkeligheten, bygd på 1960-tallet, og innviet av kosmonauten Jurij Gagarin selv. Rivningen av bygningen, som ble startet opp i 2019, fikk internasjonal oppmerksomhet. Om dere vil, kan dere bruke internett og finne mer stoff om dette.
- 2) I filmen er det flere drømmesekvenser. Det er også noen scener hvor man kanskje er i tvil om handlingen kun skjer inne i Youris hode eller ikke. Snakk sammen i grupper om hva dere er sikre kun var fantasi, og hva dere eventuelt er i tvil om var ekte.
- 3) Filmens handling er lagt til byen Paris. Hva vet dere om Paris? Snakk sammen i klassen. Om dere ikke kan så mye om denne byen, så bruk internett og finn Paris-informasjon dere synes er bra å kunne.
- 4) I filmen må noen oppgi personnummeret sitt. Hva er et personnummer?
- 5) Dianas familie er sigøynere. Hva er en sigøyrer?

G: GENERELLE FILMSTUDIESPØRSMÅL

- 1) Hva handlet denne filmen om? Beskriv med bare noen få ord.
- 2) Hvor bra synes du filmen var? Hva likte du godt og hva likte du dårlig? Begrunn synspunktene dine.
- 3) Hvorfor tror du filmskaperne har hatt et ønske om å lage akkurat denne filmen?
- 4) Hvilke ulike følelser ga filmopplevelsen deg? Gjorde noen av scenene i filmen deg glad? Ble du noen gang

trist i løpet av handlingen? Flau? Sint? Hva fikk deg til å le? Gjorde noe deg redd? Følte du på noe tidspunkt ubehag? Reagerte andre i klassen på samme måte som deg? Snakk sammen om dette.

5) Hvilke virkemidler har filmskaperne brukt for å få frem ulike stemninger? (Stikkord: klipp, musikk, tempo, farger, lys/mørke m.m.)

6) Skriv en anmeldelse av filmen. Fortell om hva du likte og hva du ikke likte. Hva synes du om handlingen, temaet og skuespillerne? Begrunn synspunktene dine.

Send gjerne respons på dette filmstudiearket til mail@pohphoto.com. Takk!

Per Olav Heimstad (f. 1973) er adjunkt og har undervist i ungdomsskolen siden 1999. Han driver også enmannsfirmaet POHphoto (pohphoto.com) og har bl.a. jobbet som fotograf, film-/musikkansmelder, tegneserietegner, forfatter og statist/smårolleskuespiller.